

Vi tror på kroppens uppståndelse

Bibelstudie i Söderportkyrkan 24/10 2020

Grunden för NT:s eskatologi

- ▶ Eskatologi = Läran om den yttersta tiden
- ▶ Nya testamentets eskatologi bygger på GT, men vissa saker förändras
- ▶ Det som GT uppfattar som ett skeende, blir i NT en ”tvåstegsraket” där vi lever i överlappet mellan Jesus död och uppståndelse, och hans återkomst
- ▶ Guds framtid är redan här, fast ännu inte i sin fullhet
- ▶ Mönstret i allt är Jesus. Så som Fadern uppväckte Jesus från de döda, och därmed besegrade döden, så är mönstret för skapelsen och alla människor

Att Jesus har uppstått från de döda är grunden för allt vårt hopp inför framtiden. I och med denna uppståndelse har Gud själv bekänt sig till den Jesus som kom för att proklamera Guds rike. Han har gått i god för löftet att låta sitt herravälde komma i sin fullhet i och med Jesus återkomst. I just denna uppståndelse från de döda i historien har Gud bekräftat sitt löfte att låta alla uppstå vid tidens slut.

Stephen Travis, *Slutet på historien*, s 59.

Det kristna hoppet vilar på
faktumet att Fadern uppväckte
Jesus från de döda - och därmed
besegrade döden.

Den apostoliska trosbekännelsen

Vi tror på Gud Fader
allsmäktig,
himmelens och jordens
skapare.

Vi tror ock på Jesus Kristus,
hans enfödde Son, vår Herre,
vilken är avlad av den Helige
Ande,
född av jungfrun Maria,
pinad under Pontius Pilatus,
korsfäst, död och begravnen,
nederstigen till dödsriket,
på tredje dagen uppstånden
igen ifrån de döda,
uppstigen till himmelen,

sittande på allsmäktig Gud
Faders högra sida,
därifrån igenkommande till
att döma
levande och döda.

Vi tror ock på den helige
Ande,
en helig, allmännelig kyrka,
de heligas samfund, syndernas
förlåtelse,
kroppens uppståndelse och
ett evigt liv.

Den apostoliska trosbekännelsen

Vi tror på Gud Fader
allsmäktig,
himmelens och jordens
skapare.

Vi tror ock på Jesus Kristus,
hans enfödde Son, vår Herre,
vilken är avlad av den Helige
Ande,
född av jungfrun Maria,
pinad under Pontius Pilatus,
korsfäst, död och begravnen,
nederstigen till dödsriket,
på tredje dagen uppstånden
igen ifrån de döda,
uppstigen till himmelen,

sittande på allsmäktig Gud
Faders högra sida,
därifrån igenkommande till
att döma
levande och döda.

Vi tror ock på den helige
Ande,
en helig, allmännelig kyrka,
de heligas samfund, syndernas
förlåtelse,
kroppens uppståndelse och
ett evigt liv.

Uppståndelse i den grekisk-romerska kulturen

- ▶ I den antika världen fanns en rad föreställningar om vad som hände efter döden; allt från en kroppslös, skugglikande tillvaro, till att du förvandlas till en stjärna.
- ▶ Men, vägen till dödsriket i den antika världen uppfattades otvetydigt som enkelriktad. Det fanns ingen väg tillbaka från döden till livet.
- ▶ Platonsk filosofi menade att själens mål var att frigöra sig från kroppens fängelse
- ▶ Apg 17:32

Uppståndelse i GT

- ▶ Tanken på uppståndelsen kommer från den judiska tankevärlden: 1 Kor 15:4
- ▶ I GT finns ingen tydlig systematik kring livet efter döden. Men i huvudsak används bilder av dödsriket, Sheol, som en symbol för djupt trångmål och dödsångest.
- ▶ Men tillvaron i Sheol beskrivs som en "skugglik" tillvaro. Den är, fast ändå inte. (Jes 14:9)
- ▶ YHWH framställs poetiskt ha förmågan att låta människor uppstå: 5 Mos 32:39; 1 Sam 2:6
- ▶ Vid några tillfällen kommer nyligen döda tillbaka till livet: 2 Kung 13:20
- ▶ Uppståndelse från de döda är en symbol för Israels upprättelse: Hes 37:1-14

Uppståndelse i GT

- ▶ Mot slutet av GT vidgas perspektiven till att också omfatta individuell uppståndelse: Jes 26, Dan 12
- ▶ Den säkraste slutsatsen vi kan dra är att tron på uppståndelsen är resultatet av två andra trosuppfattningar:
  1. Israels urgamla tro att deras Gud, YHWH, var Skaparen och att det mänskliga livet var att vara Guds avbild i det kroppsliga livet här, inte i en kroppslös tillvaro efter döden.
  2. Den lite nyare uppfattningen att Israels exil i Babylon skulle förstås som ett straff för folkets synder, och i förlängningen, att exilen nådde sitt klimax i martyrernas öde. YHWH:s svar på folkets exil skulle vara att, metaforiskt, låta folket uppstå (Jes 26, Hes 37). YHWH:s svar på israeliternas martyrskap skulle vara att, bokstavligt, låta dem uppstå från de döda (Dan 12).

N.T. Wright, *The Resurrection of the Son of God*.

Andra templets judendom

- ▶ Bland de "deuterokanoniska" böckerna och apokryferna, är tanken på de dödas uppståndelse väl etablerad, ex 2 Mack 7:7, 12:44.
- ▶ Men det fanns olika grupper med olika uppfattningar, ex saddukeerna och fariseerna, Apg 23:7-9
- ▶ Genom ett grekiskt inflytande kom tanken på människans "odödliga själ" också in i 2TJ, exempelvis hos Filon av Alexandria (20 f.Kr-50 e.Kr)
- ▶ Septuaginta (grekiska GT, ~200 f.Kr) gör några ställen explicita som hebreiska GT är svårtolkat på, ex Hos 6

Uppståndelse i NT

- ▶ Joh 11:23-24
- ▶ De tidiga framställningarna av evangeliet har Jesus uppståndelse som självklart centrum: 1 Kor 15:3-5
- ▶ Alla fyra evangelierna har Jesus uppståndelse som självklart klimax: en tom grav, Jesus visar sig för lärjungarna
- ▶ 1 Thess 1:10; Gal 1:1; Fil 3:10-11; Rom 1:4; 2 Kor 5:15; Ef 1:20; Kol 2:12; 1 Pet 1:3; Upp 1:5
- ▶ Jesus uppståndelse var i högsta grad kroppslig: Luk 24:36-42

Uppståndelsen är målet

- ▶ Joh 6:39-40
- ▶ Fyra gånger i Joh 6 säger Jesus ”Jag ska låta honom uppstå på den sista dagen”
- ▶ Joh 11: ”Jag är uppståndelsen och livet”
- ▶ Ingen gång antyds att ”himlen” är det slutgiltiga målet för livet, utan Gud ska låta de döda uppstå till nytt, kroppsligt liv i den ”nya skapelsen” här på jorden.

Det som Fadern gjorde med Jesus, det ska han göra med oss

- ▶ Rom 6:5
- ▶ 2 Kor 4:14
- ▶ Rom 8:11
- ▶ 1 Kor 6:14
- ▶ 1 Thess 4:16

Paus

Det stora uppståndelsekapitlet - 1 Kor 15

- ▶ Frågan om kroppens uppståndelse är en central del av 1 Kor - den finns med på flera håll i brevet, och får stor plats i brevets avslutning
- ▶ Hela kapitlet är ett väl strukturerat argument
  - ▶ Uppståndelsen är omistlig för evangeliet, v1-11
    - ▶ Att förneka uppståndelsen är att avvisa evangeliet v12-19
    - ▶ Eftersom Kristus har uppstått, ska alla som tillhör honom uppstå, v20-28
      - ▶ Annars är hopp, lidande och trofasthet förgäves, v29-34
    - ▶ Vilken sorts kropp får vi vid uppståndelsen?, v35-49
    - ▶ Uppståndelsen sker när Jesus kommer tillbaka, v50-57
  - ▶ Avslutande lovprisning, v58.

1 Kor 15:1-11

- ▶ Paulus börjar argumentet med att återberätta evangeliets grundbultar
  - ▶ Jesus dog för våra synder i enlighet med skrifterna, v3
  - ▶ Jesus uppstod på tredje dagen i enlighet med skrifterna, v4
  - ▶ Jesus visade sig för apostlarna, 500 personer och till sist för Paulus, v5-8.
- ▶ Det lägger grunden för fortsättningen av argumentet. Jesus uppståndelse är förutsättningen för allt det andra - alla är överens om att Jesu uppståndelse är central, och att Paulus predikar evangeliet
- ▶ V11: "Jag eller de - så är det vi förkunnar, och så är det ni har lärt er att tro."

1 Kor 15:12-19

- ▶ Några i Korinth verkar ha förnekat uppståndelsen - varför?
- ▶ Paulus drar den tanketråden till sin spets: Om Jesus inte har uppstått - vad händer då?
- ▶ Vilka skäl har vi för att tro på Jesus uppståndelse?
- ▶ På 100-talet e Kr lever en av de tidiga kyrkofäderna, Justinus Martyren. Han skriver flera "apologier" och försvarar den kristna tron. I skriften "Dialog med Trypho" (ca 150-160 e Kr) skriver han: "Det finns de som kallas kristna... som säger att det inte finns någon uppståndelse från de döda, och att deras själar, när de dör, tas till himlen."
Mot sådana "gudlösa, ofromma heretiker" skriver Justinus: "Inbilla er inte att de är kristna. Jag, och andra sanna troende, håller fast vid att de döda kommer uppstå (ordagrant: "köttets uppståndelse")"

1 Kor 15:20-28

- ▶ Eftersom Kristus har uppstått ska också vi uppstå
  - ▶ ...eftersom vi tillhör Kristus, v20-23
  - ▶ ...eftersom döden ska ställas under Guds totala herravälde, v24-28
- ▶ V20 - Kristus är "förstlingsfrukten" av uppståndelsen, jmf Rom 8:23 - Guds framtid har brutit in i nuet
- ▶ Kopplingen mellan Adam-Kristus/skapelsen-nyskapelsen
- ▶ Uppståndelsen är i framtiden (jmf 2 Tim 2:18)

1 Kor 15:29-34

- ▶ Tre frågor som exempel
  - ▶ Varför döpa sig för de dödas skull? (v29)
  - ▶ Varför sätter Paulus sitt liv på spel? (v30-32a)
  - ▶ Varför inte leva som om detta liv var allt? (v32b-34)
- ▶ Eskatologi och etik måste hänga ihop

1 Kor 15:35-49

- ▶ Paulus verkar här svara på antingen verkliga frågor från korinthierna, eller fiktiva frågor
- ▶ Huvudmetaforen är av fröet som sås (jmf Joh 12:24)
  - ▶ Likhet och olikhet
- ▶ Starka kopplingar till 1 Mos 1-2 - liksom många andra sammanhang som har med uppståndelsen och Guds nya skapelse
- ▶ I Guds skapelse finns en mångfald av kroppar - alltså är Gud inte begränsad till att "återuppliva lik"

1 Kor 15:35-49

- ▶ A: Inte allt "kött" (jordiska kroppar) är samma
  - ▶ B: Människor, djur, fåglar och fiskar har olika kroppar
    - ▶ C: Det finns himmelska kroppar och jordiska kroppar
    - ▶ C': Himmelska kroppar har en glans och jordiska en annan
  - ▶ B': Solen, månen och stjärnorna har olika glans
- ▶ C': Stjärnorna har olika glans
- ▶ Relationen frö-planta blir bilden för våra nuvarande kroppar och vår uppståndelsekroppar (v42)

Kontraster mellan våra nuvarande kroppar och våra uppståndelsekroppar, v42-49

- Sås förgängligt
- Sås föraktat
- Sås i svaghet
- Sås en kropp med fysiskt liv
- Den första människan, Adam, fick fysiskt liv
- Den första människan kom från jorden
- Uppstår oförgängligt
- Uppstår i härlighet
- Uppstår i kraft
- Uppstår som en andlig kropp
- Den siste Adam blev en ande som ger liv
- Den andra människan från himlen

”Och liksom vi blev en avbild av den jordiska, skall vi också bli en avbild av den himmelska.” (v49) - jmf Fil 3:20-21

1 Kor 15:50-56

- ▶ De som lever vid Jesus återkomst kommer att förvandlas -
1 Thess 4:15-17
- ▶ Det är trots allt ett mysterium - vi kan inte fullt ut förstå
det hela
- ▶ Basun = typiskt judisk och tidig-kristen symbol som leder
tanken till Guds ingripande i historien, ex Jes 27:13, Joel
2:1, 1 Thess 4:16

Avslutningen: vers 57-58

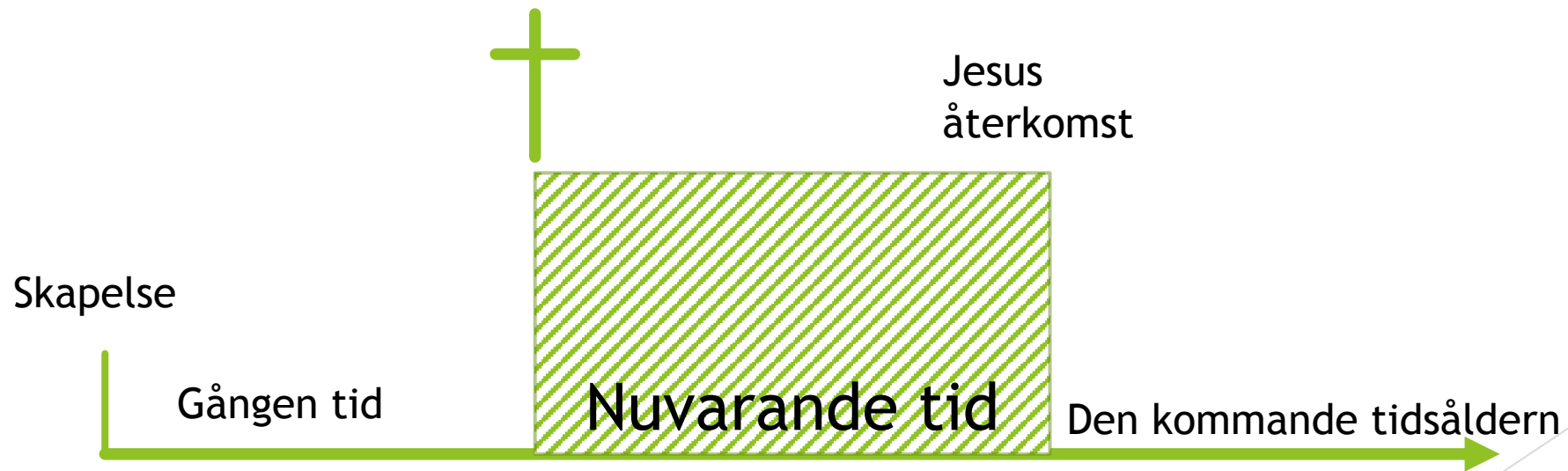
- ▶ ⁵⁷Gud vare tack som ger oss segern genom vår herre Jesus Kristus.
  - ▶ Det Gud gjorde i Jesus uppståndelse ger seger också för oss
- ▶ ⁵⁸Stå därför fasta och orubbliga, mina kära bröder, och ge ut er helt i arbetet för Herren. Ni vet ju att han inte låter er möda vara förspild.
  - ▶ I ljuset av Jesus uppståndelse och Guds totala seger över dödens alla makter går det inte att leva som om inget hade hänt
  - ▶ Utan uppståndelsen har Paulus konstaterat att allt är förgäves - MEN NU ÄR DET INTE SÅ. Jesus uppståndelse ger ALLTING NY MENING.

Vad händer mellan döden och uppståndelsen?

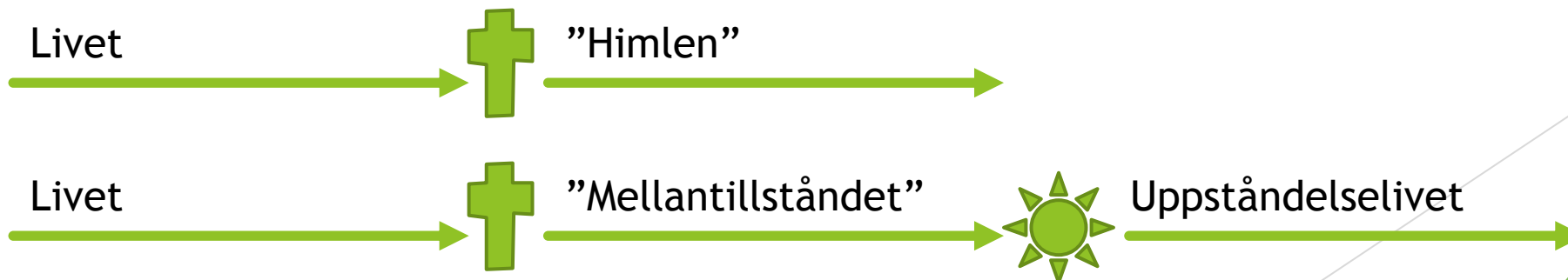
- ▶ Det korta, enkla svaret = vi vet inte exakt. Bibeln är inte så intresserad av att reda ut den frågan
- ▶ Paulus huvudsakliga metafor är sömn (1 Kor 15:51, 1 Thess 4:15, jmf Dan 12:3)
- ▶ ”Hos Herren” - 2 Kor 5:6-8, Fil 1:23 (Luk 23:43)
- ▶ Rastplatsen, Joh 14:1-3
- ▶ Ingenstans säger Bibeln att människan har en odödlig själ (1 Tim 6:16, 2 Tim 1:10) - MEN, Gud kommer på något vis låta oss uppstå till en ny, förvandlad kropp på den yttersta dagen

► Joh 5:24

Men ska vi inte ändå till himlen?

- ▶ ”Vårt hemland är himlen, och därifrån väntar vi också den som skall rädda oss, herren Jesus Kristus.” (Fil 3:20)
- ▶ ”Så som i himlen, så ock på jorden”
- ▶ Det förvaras i himlen, tills det är dags att det ska uppenbaras på jorden (2 Kor 5:2, Kol 3:1-4)
- ▶ Chips i skafferiet

Vi tror på kroppens uppståndelse

- ▶ Jesus uppståndelse är starten för Guds ny-skapelse av allt
- ▶ Jesus uppståndelse är modellen och medlet för vår uppståndelse
- ▶ De som har dött kommer, vid Jesus återkomst, att uppstå till en nytt, kroppsligt liv, som präglas av odödlighet, kraft och härlighet - där Guds Ande är det som är vår livskraft
- ▶ Målet är inte bara att vi ska ”komma till himlen” utan att Gud ska slutgiltigt, en gång för alla, besegra döden och etablera sitt eviga rike ”så som i himmelen, så ock på jorden”

Och det här innebär...?

Tron på kroppens uppståndelse

- ▶ ...håller samman Gud som Skapare, Frälsare och Upprättare
- ▶ ...påminner oss att det finns hopp för brustna, brutna kroppar
- ▶ ...visar att i Bibeln tas Döden på allvar som människans yttersta fiende
- ▶ ...men som Gud ska en dag beseгра fullt ut
- ▶ ...”tvingar” oss att ta hela Bibeln på allvar
- ▶ ...bör få oss att reflektera över att hur vi lever med våra kroppar spelar roll